

Quick scan ecologie

sluislocatie Bloemendalerpolder te Weesp

16 augustus 2018

Samenvatting

In de Bloemendalerpolder te Weesp wordt een woonwijk ontwikkeld. De bedoeling is dat er een vaarverbinding komt tussen de woonwijk en de Vecht. Ter hoogte van de huidige molentocht tussen de Weesperweg en de Vecht wordt een verbinding aangelegd.

Voorliggend rapport betreft een onderzoek naar effecten op natuurwaarden. Door een ecooloog van bureau Els & Linde B.V. is op 15 april 2018 beoordeeld of er beschermde planten- en diersoorten aanwezig zijn binnen de planlocatie en of deze soorten schade ondervinden van de gewenste ontwikkelingen.

Uit de resultaten van het onderzoek is gebleken dat er geen strikt beschermde soorten voorkomen binnen de sluislocatie. Het voorkomen van de bunzing, hermelijn en wezel is zeer aannemelijk. Er is een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig voor de bunzing, hermelijn en wezel. De zorgplicht blijft uiteraard van toepassing.

Effecten op de Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland zijn niet te verwachten. Er is geen vergunning van de Wet natuurbescherming nodig of een verklaring van geen bedenkingen voor het voornemen. Er is geen aanvullend onderzoek nodig.

Inhoud

- 2 - Inleiding
- 3 - Beschrijving gebied
- 4 - Waarnemingen
- 7 - Analyse
- 9 - Advies & Bronnen

Colofon

Opdrachtgever GEM Bloemendalerpolder cv
Projectnummer 15.036
Datum 16 mei 2018
Auteur 5.1.2e
Gecontroleerd 5.1.2e
Status definitief

Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
mob 5.1.2e
e-mail 5.1.2e@elsenlinde.nl

Inleiding

In de Bloemendalerpolder te Weesp wordt een woonwijk ontwikkeld. De bedoeling is dat er een vaarverbinding komt tussen de woonwijk en de Vecht. Ter hoogte van de huidige molentocht tussen de Weesperweg en de Vecht wordt een verbinding aangelegd. Onderdeel van de procedure is een onderzoek naar de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten en het maken van een analyse van de mogelijke effecten op die soorten, als gevolg van de werkzaamheden. Hiervoor is door bureau Els & Linde een oriënterend onderzoek uitgevoerd. Het voorliggende rapport geeft een beschrijving van het oriënterend onderzoek naar de effecten op natuurwaarden.

Om een goed oordeel te geven over de potentieel aanwezige beschermde planten en dieren, is op 15 april 2018 door een ecooloog van bureau Els & Linde, een bezoek gebracht aan de planlocatie. Ter plekke is beoordeeld of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn, die schade kunnen ondervinden van de geplande ontwikkelingen. Daarbij is gezocht naar sporen van dieren en is op basis van de begroeiing en de opbouw van het landschap, geschat of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn. De effecten worden beoordeeld als gevolg van de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Verder wordt geanalyseerd of de werkzaamheden die noodzakelijk zijn om de veranderingen te bereiken, een effect veroorzaken.

Ligging van het perceel

H02 Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden

Ligging van de Natura 2000-gebieden.

Ligging van de Natuurnetwerk Nederland (rood) en het weidevogelleefgebied (raster).

Het perceel is in agrarisch beheer. Er staan geen gebouwen of bomen binnen het perceel. Langs de Vecht ligt een lage dijk. De oeverbegroeiing van de Vecht is niet goed ontwikkeld. Tijdens het veldbezoek werd de dijk begraasd met paarden. Langs het perceel loopt de molentocht, die als afwatering naar de Vecht functioneert. Op de oever van de Vecht staat een gemaal.

Op twee kilometer van het perceel ligt het Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer. En op 2.900 meter het Naardermeer. Gebieden die zijn aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN) liggen op 950 meter afstand en het weidevogelleefgebied op ruim 1.700 meter.

Natura 2000

Via de Natura 2000 zijn gebieden beschermd van internationaal belang. Voor deze gebieden zijn doelstellingen geformuleerd voor het behoud van habitats en planten en dieren. Deze Natura 2000 gebieden zijn ook beschermd tegen invloeden van buiten, zoals stikstofdepositie en grondwaterstromen. Vanwege de grote afstand tussen Natura 2000 gebieden en het perceel en de aard van de werkzaamheden kan een effect van andere oorzaken, zoals geluid, licht of grondwaterstromen, op voorhand worden uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland

Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk van Nederland. Het Natuurnetwerk Nederland wordt via de ruimtelijke verordening beschermd.

Weidevogelleefgebied

De belangrijke gebieden voor weidevogels zijn in Noord-Holland beschermd. Binnen de gebieden gelden strikte regels, de weidevogels mogen niet verstoord worden. Het weidevogelleefgebied kent geen externe werking. De weidevogelleefgebieden liggen op grote afstand van het pand.

H03 Waarnemingen: veldgegevens en gegevens uit de literatuur

Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd als een quick scan ecologie. Voor zo'n onderzoek wordt door een ecooloog beoordeeld of er een kans is op aanwezigheid van beschermde soorten. Daarbij wordt gelet op de structuur van de omgeving, aanwezige habitats en landschapselementen. Tevens wordt gezocht naar sporen van beschermde soorten. Een quick scan is tevens bedoeld als afbakening van een eventueel afdoend onderzoek.

De quick scan bestaat uit de volgende activiteiten:

- Een literatuur/bronnenonderzoek met betrekking tot de potentieel aanwezige beschermde soorten binnen de planlocatie.
- Een veldbezoek waarbij de locaties worden beoordeeld op habitatgeschiktheid voor beschermde soorten. Hierbij worden bijvoorbeeld de te kappen bomen beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen en jaarrond beschermde nesten.
- Voor de aangetroffen strikt beschermde soorten wordt, door een beschrijving van de ecologische functionaliteit van het gebied (foerageergebied, migratieroute, voortplantingsgebied of winterverblijf, enz.), aangegeven hoe het gebied door iedere soort wordt gebruikt.
- Een schatting van de impact van de werkzaamheden op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten.
- Een effectbeoordeling gericht op (eventueel) nabij gelegen beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk en Weidevogelleefgebied).

Om een goed oordeel te kunnen geven is op 15 april 2018 door een ecooloog een bezoek gebracht aan de planlocaties. Tijdens het veldbezoek is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocaties. Daarvoor is gezocht naar sporen en andere aanwijzingen van planten en dieren. Op basis van de aanwezige herkenbare begroeiing en habitats, is beoordeeld of er leefgebieden aanwezig zijn voor beschermde soorten. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar de potentieel voorkomende planten en dieren in de directe omgeving van de planlocaties. Hierbij is een bronnenonderzoek uitgevoerd, waarbij de verschillende relevante en actuele informatiebronnen zijn geraadpleegd.

Bij de analyse van de effecten is gelet op de effecten veroorzaakt door de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Daarnaast zijn de effecten bepaald die veroorzaakt worden door de ruimtelijke ontwikkelingen. Daarbij is naast de planlocaties sec. gelet op de directe omgeving en de effecten op soorten in de omgeving. In de voortliggende notitie worden de resultaten van de quick scan ecologie besproken.

Waarnemingen

In onderstaande paragrafen worden de soortengroepen beschreven die binnen de planlocaties en de directe omgeving zijn aangetroffen of te verwachten. Tijdens het veldbezoek van 15 april 2018 is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocaties.

Bronnenonderzoek

Voor het onderzoek naar potentieel aanwezige beschermde soorten zijn de beschikbare regionale en landelijke verspreidingsatlassen en enkele digitale bronnen geraadpleegd. Er zijn geen waarnemingen bekend binnen het perceel van de sluislocatie. Het is onduidelijk of het een waarnemerseffect betreft of een daadwerkelijke afwezigheid. Emond en Brandjes (2014) hebben in een eerder stadium de gehele Bloemendalerpolder geïnventariseerd. In het gebouwd aan het eind van de molentocht is toen een laatvlieger met social calls – lees paarverblijf – aangetroffen. Andere beschermde soorten zijn door de auteurs niet aangetroffen, wel enkele algemeen voorkomende soorten als scholekster.

Vegetatie en planten

Tijdens het veldbezoek liep er geen vee in het weiland, maar zichtbaar was dat het weiland wordt begraaasd. Een van de kenmerken was de vondst van de rondkopveldmestkever (*Aphodius rufipes*). De rondkopveldmestkever is een kletoparasiet op paarden- en koeienmest. Het weiland is begroeid met een vegetatie van matig voedselrijke standplaatsen. De bodem bestaat uit kalkarme drechtvaaggronden, zware klei (bron: Basisregistratie Ondergrond). Het perceel is begroeid met een vegetatie uit het Glanshaververbond.

De dijk langs de Vecht heeft een vergelijkbare begroeiing. De oever heeft geen specifieke vegetatie. Plaatselijk staan enkele struikvormige bomen.

Tijdens het oriënterend onderzoek zijn binnen de planlocatie geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Beschermde plantensoorten zijn binnen de planlocatie ook niet te verwachten.

Zoogdieren

Juridisch zwaardere beschermde soorten

Vleermuizen zijn de belangrijkste groep strikt beschermde dieren die verwacht kunnen worden. Vleermuizen kunnen schade ondervinden van de ruimtelijke ontwikkelingen en kunnen hierdoor een belemmering zijn. De planlocaties en de directe omgeving zijn daarom nauwkeurig onderzocht op de aanwezigheid van potentieel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen, evenals essentiële vliegroutes en foerageergebieden.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen zijn in twee groepen te verdelen; enerzijds de soorten die in gebouwen een verblijfplaats hebben en anderzijds de soorten die in bomen een verblijfplaats hebben. De kraamkolonie van de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) komen – voor zover bekend – alleen in gebouwen voor. Ze wonen in de spouwmuur, achter betimmering, onder daklijsten en dakpannen. De vaste verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en de watervleermuis (*Myotis daubentonii*) kunnen zowel in spleten en gaten in bomen, als in gebouwen voorkomen. Ze kiezen in de regel gebieden met een groot aanbod aan geschikte holten op een klein oppervlak.

Op basis van het onderzoek uit 2014 kan de laatvlieger niet worden uitgesloten. Najaar 2018 wordt de inventarisatie herhaald om zekerheid te krijgen.

Potentiële vliegroutes en foerageergebieden

Het perceel is zeer open. De kans op een jachtgebied of een vaste vliegroute via het perceel kan worden uitgesloten. Niet uit te sluiten is dat de Vecht een vliegroute voor vleermuizen is.

Vervolgstappen voor vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn niet noodzakelijk als de functie blijft behouden. Met de verdere ontwikkelingen moet hiermee rekening worden gehouden.

Laag beschermde zoogdieren

Binnen de planlocatie is een uiterst kleine kans op algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren, zoals egel, spitsmuizen en muizen. Vooral de dijk langs de Vecht vormt een geschikt habitat voor de kleine marters. Gezien het verspreidingsbeeld kan de aanwezigheid van deze dieren als vaststaand worden aangenomen.

Vogels

Jaarrond beschermd nest

Tijdens het ecologisch onderzoek is gezocht naar aanwijzingen voor het voorkomen van vogels met een vaste verblijfplaats binnen het plangebied. Gekeken is naar potentieel geschikte nestplekken voor vogels met een jaarrond beschermd nest. Er zijn geen aanwijzingen gevonden voor vogels met een jaarrond beschermd nest. Geschikte nestplekken ontbreken binnen het perceel.

Algemene broedvogels

Gezien de omgeving is de kans op aanwezigheid van algemeen voorkomende broedvogels klein. Er zijn weinig geschikte nestplekken voor deze vogels aanwezig. Er zijn wel enkele algemene broedvogels van graslanden of sloten mogelijk.

Herpetofauna en vissen

Er is geschikt oppervlaktewater aanwezig rondom het pand of in de directe omgeving. Het voorkomen van vissen of algemeen voorkomende amfibieën kan niet worden uitgesloten. De kans op het voorkomen van de heikikker kan worden uitgesloten. De rugstreeppad is twijfelachtig, maar deze soort kan tijdens werkzaamheden wel het gebied betreden.

Overige soorten

Er zijn, gezien de voorkomende biotopen, geen beschermde bijzondere insecten of overige soorten te verwachten binnen de planlocaties. Deze soorten stellen hoge eisen aan hun leefgebied; de planlocatie voldoet hier niet aan. De aanwezigheid van beschermde overige soorten worden daarom uitgesloten binnen de planlocaties. De aanwezigheid van de platte schijfhoren kan met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid worden uitgesloten; ook voor deze soort ontbreekt het habitat.

H05 Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden

Bij de analyse wordt gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting. Daarnaast wordt gelet op de effecten als gevolg van de werkzaamheden om de veranderingen te bereiken. Voor zover planlocaties binnen het Natuurnetwerk Nederland, het weidevogelleefgebied, Natura 2000 of andere beschermde natuurgebieden liggen, worden de effecten op deze beschermde natuurgebieden getoetst. Voor de Natura 2000 gebieden is de externe werking eveneens van belang; de belangrijkste externe effecten worden veroorzaakt door toename van depositie, geluid en licht. Daarnaast kunnen veranderde grondwaterstromen een effect veroorzaken.

Wet natuurbescherming

De soortbescherming binnen de Wet natuurbescherming richt zich op de internationale afspraken, en geeft een uitbreiding van de beschermde soorten door aan de rode lijst (bedreigd en ernstig bedreigd) een beschermd status te koppelen. Binnen de bebouwde kom is de belangrijkste wijziging in de beschermde soorten het vervallen van de bescherming op muurplanten en orchideeën.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 15 april 2018 is gebleken dat de aanwezigheid van strikt beschermde soorten met absolute zekerheid zijn uit te sluiten. Het habitat – weiland op klei – vormt geen geschikt habitat voor de beschermde soorten.

Zorgbeginsel

Binnen het gebied is een geringe kans op algemeen voorkomende soorten waarmee rekening moet worden gehouden. Aangetroffen dieren die niet uit zich zelf het werkgebied kunnen verlaten, dienen – onder begeleiding van een ecooloog – in veiligheid te worden gebracht en buiten het werkgebied te worden uitgezet. Schuilplekken zoals bladhopen, hout- en steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op schuilende dieren. In zijn algemeenheid dienen geschikte schuil- en overwinteringsplekken voor dieren buiten het werktein intact te worden gelaten.

Eventueel noodzakelijk kap moet buiten de kwetsbare periode (winter) worden uitgevoerd en voorafgaand aan de kap (of het anderszins vrijstellen van een werkplek) is het verstandig een ecooloog te laten beoordelen of effecten zijn te verwachten en eventueel maatregelen te (laten) nemen om die effecten te verminderen.

Natura 2000

Het beschermde Natura 2000-gebied ligt op een afstand van ongeveer acht kilometer van de planlocatie. De werkzaamheden betreffen het omvormen en uitbreiden van een bedrijfspand naar een hotel en een ruimte voor culturele activiteiten. De kans dat er een significante wijziging in de emissie is, is klein. Een berekening van de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden kan uitsluitsel geven over het al dan niet significant zijn van de gewijzigde emissie. Andere aantastingen van kwalificerende habitats of soorten in het Natura 2000-gebied door de ruimtelijke ontwikkelingen, kunnen eveneens worden uitgesloten.

H06 Conclusie, advies en gebruikte bronnen

In de Bloemendalerpolder te Weesp wordt een woonwijk ontwikkeld. De bedoeling is dat er een vaarverbinding komt tussen de woonwijk en de Vecht. Ter hoogte van de huidige molentocht tussen de Weesperweg en de Vecht wordt een verbinding aangelegd.

Voorliggend rapport betreft een onderzoek naar effecten op natuurwaarden. Door een ecooloog van bureau Els & Linde B.V. is op 15 april 2018 beoordeeld of er beschermde planten- en diersoorten aanwezig zijn binnen de planlocatie en of deze soorten schade ondervinden van de gewenste ontwikkelingen.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van het onderzoek is gebleken dat er geen strikt beschermde soorten voorkomen binnen de sluislocatie. Het voorkomen van de bunzing, hermelijn en wezel is zeer aannemelijk.

Er is een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig. Vanwege de afwezigheid van strikt beschermde amfibieën kan volstaan worden met het vangen van de dieren in de sloten in het kader van de zorgplicht.

Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland

Effecten op de Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland zijn niet te verwachten. Er is geen vergunning van de Wet natuurbescherming nodig of een verklaring van geen bedenkingen voor het voornemen. Er is geen aanvullend onderzoek nodig.

Natuurnetwerk Nederland

De gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland liggen op vrij grote afstand van de planlocaties. Gelet op de afstand, aard en de omvang van het voornemen, wordt geen effect verwacht.

- Anonymus (2017). Kennisdocument huismus, BIJ12
- Anonymus (2017). Kennisdocument gierzwaluw, BIJ12
- Anonymus (2017). Kennisdocument gewone dwergvleermuis, BIJ12
- Dietz, Chr., O. von Helversen & D. Nill (2012) Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Triton Natuur
- Emond, D. & G.J. Brandjes (2014) Veldonderzoek 2014. Bloemendalerpolder, Weesp. Bureau Waardenburg.
- Hoozeboom, D.M., F. Visbeen, J. Wondergem, W. Ruitenbeek (2014) Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren. NOZOS, Landschap Noord-Holland.
- Kaag, K. (2012) Vlinders van Duin tot Dijk. De dagvlinders van Noord-Holland 2000-2009. Vlinderstichting, Landschap Noord-Holland.
- Kapteyn, K. (1995) Vleermuizen in het landschap. Schuyt & co, Haarlem.
- Riet, B. van, H. van der Goes, Th. Baas, C. van den Tempel, W. Menk-veld & F. Visbeen (2014) Atlas van de Noord-Hollandse flora. Landschap Noord-Holland.
- Scharringa, C.J.G., W. Ruitenbeek & P.J. Zomerdijk (2010) Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009. SVN, Landschap Noord-Holland.
- Simon, M., S. Hüttenbügel & J. Smit-Viergutz (2004) Ökologie und Schutz von Fledermäusen in Dörfern und Städten. Bundesamt für Naturschutz, Bonn.
- provincienoordholland.nl
- waarneming.nl